

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/73913>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip **Review**

Afl. 2008-16

16 april 2008

Geen derde, maar wel een vierde tranche? Doorbreking koude huwelijkse voorwaarden? Enkele huwelijksvermogensrechtelijke amendementen

We hadden al lang niets meer vernomen over de stand van zaken betreffende de wijziging van ons huwelijksvermogensrecht. Zoals bekend was, met name, voorgesteld om de omvang van de wettelijke gemeenschap van goederen te beperken. Ook andere wijzigingen zijn aangekondigd. Wij verwijzen naar *EstateTip Review* 2006-20. De estate planner ziet in het bijzonder uit naar de mogelijkheid om *zonder rechterlijke goedkeuring* de huwelijkse voorwaarden te wijzigen. Eind maart 2008 stond 'stuk 28 867' evenwel weer op de agenda en werd een aantal amendementen ingediend. De amendementen van kamerlid Anker mogen op zijn zachtst gezegd opmerkelijk worden genoemd. Met amendement 20 maart 2008, Kamerstukken II 2007/08, 28 867, nr. 14 wordt voorgesteld om *giften* en *erfrechtelijke verkrijgingen*, net als thans het geval is, *in de gemeenschap* te laten vallen. Hiermee zijn we terug bij af, en blijven we zitten met een basissysteem dat niet aansluit op *de vermoedelijk wil* van de gehuwde en geregistreerde medemens, die bij echtscheiding deze verkrijgingen niet zal willen delen. Anker snijdt hiermee het hart uit het voorstel.

Met zijn amendement van 20 maart 2008, Kamerstukken II 2007/08, 28 867, nr. 15 introduceert Anker ons inziens *de vierde tranche*: de mogelijkheid om in bepaalde gevallen door *(te) koude huwelijkse voorwaarden* heen te schieten. In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II, 2002/03, 28 867, nr. 3, p. 2 e.v.) berichtte de minister nog als volgt:

'In literatuur, maar ook in de hierna te vermelden Emancipatie Effectrapportage, is ervoor gepleit de rechter de bevoegdheid te geven om het geldende huwelijksgoederenregime bij echtscheiding op billijkheidsgronden te corrigeren. Bijvoorbeeld in het geval echtelieden met het oog op het risico van de onderneeming van de man in koude uitsluiting gehuwd zijn en de vrouw zich met het huishouden en de opvoeding van de kinderen heeft bezig gehouden. Indien het huwelijk door echtscheiding wordt beëindigd en de man het door hem verdiende vermogen op zijn naam heeft staan, rijst de vraag of de vrouw ondanks de overeengekomen koude uitsluiting, niet enig recht moet kunnen doen gelden op het door de man tijdens het huwelijk opgebouwde vermogen. Het betreft een niet

eenvoudig vraagstuk. Enerzijds kan een pleidooi gehouden worden dat aan de vrouw op grond van de redelijkheid en billijkheid een deel van het opgebouwde vermogen zou behoren toe te komen, mede gelet op het feit dat haar verdien-capaciteit door de rolverdeling binnen het huwelijk nadelig kan zijn beïnvloed en dat er geen vergoeding is voor verrichte huishoudelijke arbeid. Anderzijds moet bedacht worden dat de vrouw door het gekozen huwelijksgoederenregime ook niet het risico van het ondernemen draagt. Als de onderneming failliet gaat, draagt zij niet mede de schuldenlast. Voorts is van betekenis dat het opgebouwde vermogen ook de draagkracht van de man, relevant voor de bepaling van de omvang van de alimentatieplicht, mede bepaalt. Ten slotte is van belang dat uit het hierna in paragraaf 2 te noemen rechtsvergelijkende onderzoek blijkt dat men in Engeland minder goede ervaringen heeft opgedaan met de toepassing van de redelijkheid en billijkheid op de verdeling van vermogen bij echtscheiding. Dat leidt aldaar tot procedures met minder goed voorspelbare uitkomsten. De hierboven weergegeven argumenten voor en tegen geven mij aanleiding voorshands *dit onderwerp te laten rusten*. Thans is het van belang dat de onderhavige wijzigingen gerealiseerd worden.’ [Cursivering van ons, SBS]

Er waait in de Kamer blijkbaar een andere wind en Anker laat de problematiek niet rusten en stelt het volgende artikel 1:121a BW voor:

1. Indien partijen bij huwelijkse voorwaarden afwijken van de regels der wettelijke gemeenschap kan de echtgenoot die arbeid heeft verricht in het door de andere echtgenoot uitgeoefende beroep of bedrijf of in diens huishouding, zonder voor die arbeid een passende beloning te ontvangen, aanspraak maken op een billijke vergoeding van de andere echtgenoot:
  - a. in geval van het eindigen van het huwelijk door overlijden: op het tijdstip van overlijden;
  - b. in geval van beëindiging van het huwelijk door echtscheiding door de rechter: op het tijdstip van indiening van het verzoek tot echtscheiding;
  - c. in geval van scheiding van tafel en bed: op het tijdstip van indiening van het verzoek tot scheiding van tafel en bed;
  - d. in geval van vermissing en een daarop gevolgd huwelijk: op het tijdstip waarop de beschikking, bedoeld in artikel 417, eerste lid, in kracht van gewijsde is gegaan;
2. Op verzoek van de vergoedingsplichtige echtgenoot kan de rechter wegens gewichtige redenen bepalen dat de billijke vergoeding, al dan niet vermeerderd met een in de beschikking te bepalen rente, in termijnen of eerst na verloop van zekere tijd, hetzij ineens, hetzij in termijnen behoeft te worden voldaan. Hierbij let de rechter op de belangen van beide partijen. De rechter kan de vergoedingsplichtige echtgenoot verplichten binnen een bepaalde tijd zakelijke of persoonlijke zekerheid te stellen voor de voldoening van de verschuldigde geldsom.
3. De mogelijkheid om aanspraak te maken op een billijke vergoeding vervalt, indien de belanghebbende echtgenoot niet binnen een hem door de vergoedingsplichtige echtgenoot gestelde redelijke termijn, en uiterlijk vijf jaren na de ontbinding van het huwelijk, dan wel het eindigen van het huwelijk door overlijden, heeft verklaard een billijke vergoeding te wensen.

4. Hetgeen in de vorige leden omtrent de echtgenoten is bepaald geldt op overeenkomstige wijze na hun overlijden voor hun rechtverkrijgenden onder algemene titel.
5. Van het eerste tot en met het derde lid kan niet worden afgeweken.

Wat opvalt – en niet goed verkoopbaar – is dat Anker wel aan een gevoelige vierde tranche wil, maar niet aan een voor de hand liggende ingreep in ons basishuwelijksvermogensrecht. Met een billijke vergoeding als zodanig is op zich niets mis. Het komt echter wel wat plotseling uit de lucht vallen. Een dergelijke ingreep vergt toch meer bezinning, studie en discussie. Wij vragen ons af of hetgeen wordt voorgesteld niet al bereikt kan worden met ons *algemene vermogensrecht* en rechters die durven ‘door te pakken’? Wij laten het voorstel thans voor wat het is, ook al komen reeds nu allerlei vragen op. Zoals bijvoorbeeld: hoort het overlijdenselement niet thuis bij de ‘*andere wettelijke rechten*’ in Boek 4 BW? Anker heeft blijkbaar de smaak te pakken en stelt ook nog voor (amendement 20 maart 2008, Kamerstukken II, 28 867, nr. 16), zonder gedegen onderbouwing, om de huwelijksvermogensrechtelijke ingeburgerde *zaaksvervangingsregeling* (‘meer dan de helft’), die in het voorstel in artikel 1:95 BW als het ware wordt gecodificeerd, te schrappen.

Pechthold verdient wel een huwelijksvermogensrechtelijk pluimpje. Hij deed een voorstel (amendement 20 maart 2008, Kamerstukken 2007/08, 28 867, nr. 17) om gemakkelijker te komen tot de invoering van een *landelijk huwelijksgoederenregister*. Van der Staaij (amendement 20 maart 2008, Kamerstukken II 2007/08, 28 867, nr. 18) stelde voor om zowel aan het nieuwe artikel 1:87 lid 4 BW (economische deelgerechtigdheid en vergoedingsrechten, *EstateTip Review* 2006-22) als aan artikel 1:96b BW (vaststelling/schatting beloop vergoedingsrechten), het woordje ‘*schriftelijk*’ toe te voegen.

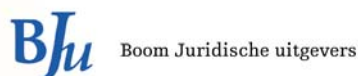
We houden u op de hoogte.

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

www.scholsburgerhartschols.nl

Boom Juridische uitgevers

www.bju.nl

© 2008 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.